

Uusi alku 40

Mark 10:28–31

Savonlinnan Tuomiokirkko, 28.9.2011

Kolmas kärsimysilmoitus: Jerusalemiin

Olemme Markuksen evankeliumissa edelleen jaksossa, jossa Jeesus on opetuslapsineen matkalla kohti Jerusalemiä ja siellä odottavaa kärsimystä ja kuolemaa.

Edellisellä kerralla kuulimme siitä, kuinka eräs rikas mies juoksi Jeesuksen matkaseurueen kiinni ja kysyi häneltä sitä, miten hän voisi pelastua. Jeesus kehotti häntä luopumaan omaisuudestaan ja seuraamaan häntä. Mies ei kuitenkaan pystynyt luopumaan rikkauksistaan ja meni siksi murheellisena pois.

Jeesuksen selittäessä tapahtunutta kertomus laajentui käsittelemään kaikkien, sekä rikkaan että köyhän pelastumista. Jeesus sanoi, että ihmisen pelastuminen oli inhimillisesti mahdotonta, mutta Jumalalle mahdollista.

Jeesuksen seuraajien saama palkkio

Silloin puuttui Pietari puheeseen ja kysyi: "Entä me? Me olemme luopuneet kaikesta ja seuranneet sinua." (Mark 10:28)

Pietari kysyi asiaa kaikkien opetuslasten puolesta. He tosiaan olivat luopuneet kaikesta Jeesuksen seuraamisen vuoksi. Aikamoinen uhraus, jota he eivät olleet pystyneet tekemään inhimillisin voimin. Jeesuksen kutsu oli ollut niin vastustamaton, että tavalliset kalastajat, talousrikolliset, vapaustaistelijat ja muut elämän dallaajat olivat lähteneet siltä seisomalta tai istumalta tai kahlaamalta vaeltavan saarnaajan mukaan.

Paljon oli siis jätetty taakse. Mitä he siitä hyötyisivät?

Jeesus vastasi: "Totisesti: kuka ikinä minun tähteni ja evankeliumin tähden on luopunut talostaan, veljistään tai sisaristaan, äidistään, isästään tai lapsistaan tai pelloistaan, hän saa satakertaisesti: nyt, tässä maailmanajassa, taloja, veljiä ja sisaria, äitejä ja lapsia ja peltoja – tosin myös vainoa – ja tulevassa ajassa hän saa iankaikkisen elämän. (Mark 10:29-30)

Rikkaan miehen pelko kaiken alttiiksi panemisen edessä oli ollut Jeesuksen mukaan turha. Hänen seuraajansa saavat monikertaisesti takaisin sen, mitä ovat hänen vuokseen uhranneet.

Jeesuksen seuraaja joutuu tosin antamaan paljon, jopa kaiken. Joku joutuu luopumaan talostaan – esim. juuri nämä apostolit olivat joutuneet jättämään talonsa.

Joku joutuu luopumaan veljistään ja sisaristaan ja äidistään ja isästään tai lapsistaan.

Miten tämä voi tapahtua? – No vaikka siten, että Jeesuksen uskomisen hintana voi olla se, että veljet, sisaret ja äiti ja isä tai lapset pitävät uskomista vääränä ratkaisuna. Uskoon tulo vaikuttaa typerältä tai taikauskaiselta tai hurskastelevalta tai vaikka millä tavalla vastenmieliseltä. Siksi se, joka näistä läheisten tuntemuksista huolimatta alkaa uskoa Jeesukseen Vapahtajanaan, voi menettää entiset läheiset suhteet näihin ihmisiin.

Tällaista tapahtuu hyvin usein etenkin silloin, kun entinen muslimi ottaa kasteen ja ryhtyy tunnustamaan uskoaan Jeesukseen. Mutta kyllä vastaavaa tapahtuu, ainakin henkisesti mielessä, tapahtuu ns. kristityissä länsimaissakin. Ja on aina tapahtunut.

Jeesus vakuutti, että luopuminen kannattaa. Häneen uskova saa satakertaisesti takaisin, jo tässä elämässä.

Miten hän voi tällaista väittää? Ilmeisesti taustalla on ajatus siitä, että kristillisessä seurakunnassa kaikki ovat sukulaisia, samaa perhekuntaa. Siinä Jumalan perhekunnassa koetaan siunausta ja hyvinvointia jo tässä ajassa.

Mutta Jeesus sanoi, että samalla saa osakseen myös vainoa. Välillä omaisuuskin menee vainoissa. Tätä on kristikunnassa koettu usein ja edelleen koetaan.

Mutta tulevassa elämässä saatava iankaikkinen elämä korvaa vastoinkäymiset niin rutkasti, että maallisen elämän keskellä koettava vaino on pientä sen rinnalla.

Mutta monet ensimmäiset tulevat olemaan viimeisiä ja viimeiset ensimmäisiä. (Mark 10:31)

Tässä Jeesus varoittaa oppilaitaan siitä, että kaikki hänen seuraajansa eivät kestä vaikeuksissa. Olkaa te niitä ensimmäisiä, jotka kestävät loppuun asti kokosydäminä seuraajina!

Jerusalemiin, vihollisten keskelle!

Jeesus on aiemmin Markuksen evankeliumissa ilmoittanut, että hänen pitää kärsiä ja kuolla kansanjohtajien käsissä, ja sen jälkeen hän nousee kuolleista. Mutta ilmeisesti Jeesus ei vielä ollut suorasanaisesti kertonut, että se tapahtuisi siten, että hän varta vasten menee Jerusalemiin, vihollistensa tukikohtaan.

He olivat kuitenkin jo vaeltaneet hyvän matkaa Juudeassa ja Jerusalemiin alkoi lähestyä.

Kun he sitten nousivat Jerusalemiin vievää tietä, Jeesus kulki muiden edellä. Opetuslapset olivat ymmällä, ja heidän perässään kulkevat ihmiset alkoivat pelätä. (Mark 10:32)

Opetuslapset hämmentyivät siksi, että he tiesivät Jerusalemin tosiaan olevan Jeesuksen pahimpien vihamiesten, fariseusten, ylipappien ja kirjanoppineitten tukikohta. Olihan juuri sieltä lähetetty väkeä jo monta kertaa kärkkymään heidän mestarinsa henkeä.

Miksi sitä piti juuri sinne mennä? Pahimpaan paikkaan! Heidän hämmennyksensä levisi väkijoukkoon ja ihmiset alkoivat pelätä.

Mutta Jeesus itse, se jolla olisi kuvitellut olevan eniten pelkäämistä, hän vain jatkoi matkaa, kaikkein innokkaimpana, uhkarohkeana, joukon kärjessä, vetäen ihmisjoukkoa perässään.

Ilmeisesti pelon ja hämmennyksen syynä oli myös se, että aina siellä missä Jumala erityisesti toimii, siellä ihmiset kokevat pelkoa ja hämmennystä. Tällaisesta Markus on puhunut useaan kertaan ennenkin (ks. esim. 1:27; 4:41; 5:15; 6:51; 7:37; 9:6)

Neuvonpito

Silloin Jeesus kutsui taas luokseen kaksitoista opetuslastaan ja alkoi puhua heille siitä, mitä hänelle oli tapahtuva: "Me menemme nyt Jerusalemiin, ja Ihmisen Poika annetaan ylipappien ja lainopettajien käsiin. He tuomitsevat hänet kuolemaan ja luovuttavat hänet pakanoille, ja nämä pilkkaavat ja sylkevät ja ruoskivat häntä ja tappavat hänet. Mutta kolmen päivän kuluttua hän nousee kuolleista." (Mark 10:33–34)

Jeesus otti opetuslapset luokseen, ympärilleen, ikään kuin joukkueenjohtaja, joka käskää miehensä ”polvelle”, kuulemaan, millainen koetus edessä on.

Ylös Jerusalemiin! Tässä kolmannessa kärsimysilmoituksessa Jeesuksen luettelo siitä, mitä hänelle tulee tapahtumaan, on yksityiskohtaisempi kuin ennen. Mutta edelleenkin Jeesus ei kerro, että hänet tapettaisiin nimenomaan ristiinnaulitsemalla. Hän puhuu vaan yleisluontoisesti tappamisesta.

Mutta sen jälkeen seuraisi jotain muuta, kuolleista nouseminen.

Jeesus ja Sebedeuksen pojat

Jaakob ja Johannes olivat Jeesuksen lähipiiriä ja olivat saaneet olla läsnä kirkastusvuorella. He olivat nähneet vilauksen Jeesuksen jumalallisesta kunniaasta, kun hän oli alkanut loistaa vuorella ylimaallista valoa heidän silmiensä edessä.

Vuorelta laskeuduttaessa Jeesus oli kertonut heille kärsimisestään ja kuolemastaan ja myös ylösnousemistaan. Alas tultaessa miehet olivat keskenään miettineet sitä, mitä ”kuolleista nouseminen” mahtoi tarkoittaa (Mark 9:10)

Ilmeisesti Jaakob ja Johannes olivat saaneet selville sen verran, että ”kuolleista nouseminen” olisi jotenkin tekemisissä Jeesuksen kätkeyn kunnian ja vallan esiin tulemisen kanssa. Hehän olivat nähneet kirkastusvuorella, että heidän mestarissaan oli valtavaa kätkeyttä kunniaa. Nyt kun ”kuolleista nouseminen” oli jälleen tullut puheeksi, Jaakob ja Johannes saivat siitä aiheen kysyä erästä seikkaa, joka oli varmaankin tullut heidän mieleensä ”kuolleista nousemisesta”

Jaakob ja Johannes, Sebedeuksen pojat, tulivat Jeesuksen luo ja sanoivat: "Opettaja, meillä olisi sinulle pyyntö. Suostuthan siihen." "Mitä te haluatte minun tekävän?" kysyi Jeesus. He vastasivat: "Kun kirkkautesi tulee, anna meidän istua vierelläsi, toisen oikealla ja toisen vasemmalla puolella." (Mark 10:35–37)

Jeesushan oli aiemmin luvannut, että hänen opetuslapsensa, nuo kaikista luopuneet seuraajansa, saisivat ruhtinaallisen palkan uhrauksestaan: satakertaisesti takaisin tässä maailmanajassa ja lisäksi vielä elämän iankaikkisuudessa.

Niinpä nuo veljekset halusivat varmistaa, että tuleva palkka olisi hyvä ja mieluinen ja arvokas.

Ehkäpä he myös ajattelivat, että heidän pyyntönsä olisi Jeesuksestakin hyvä ja ansiokas. Eiväthän he pyytäneet rikkautta ja kultaa tai nautintoja taivaassa. He pyysivät päästä osallisiksi Jeesuksen kunniaa. Sehän todisti, että he arvostivat häntä ja muutenkin jaloja, jumalallisia asioita.

Jeesuksen malja, Jeesuksen kaste

Jeesus sanoi heille: "Te ette tiedä mitä pyydätte. Onko teistä juomaan sitä maljaa, jonka minä juon? Voitteko te ottaa sen kasteen, jolla minut kastetaan?" "Voimme", he vastasivat. Silloin Jeesus sanoi heille: "Sen maljan, jonka minä juon, te vielä juottekin, ja sillä kasteella, jolla minut kastetaan, kastetaan myös teidät. Mutta minä en määrää siitä, kuka istuu oikealla ja kuka vasemmalla puolellani. Ne paikat ovat niiden, joille ne on tarkoitettu." (Mark 10:38–40)

Jeesuksen mukaan veljekset olivat kurottaneet liian korkealle. Taivaalliset kunnipaikat eivät ole Jeesuksen annettavissa, vaan niistä määrää Jumala yksin.

Huomio kiinnittyy Jeesuksen kysymykseen: Onko teistä juomaan sitä maljaa, jonka minä juon? Voitteko ottaa sen kasteen, jolla minut kastetaan?

Tämä on tietenkin vertauskuvallista puhetta ja tarkoittaa: Uskallatteko alistua sellaiseen kärsimykseen ja kuolemaan, johon minä olen menossa ennen kunnian istuimelle istuutumistani?

Veljekset vastasivat itsevarmoina: "Voimme! Me uskallamme panna kaiken alttiiksi niin kuin sinä."

Se oli tietenkin liian itsevarmaa uhoa. Sen osoitti veljesten tuleva käytös. He pakenivat ja jättivät tiukan paikan tullen Jeesuksen yksin kuolemaan; aivan vastaavalla tavalla kuin muutkin oppilaat.

Mutta se ei olisi koko totuus. Siihen viittasi Jeesuksen vastaus: "Sen maljan, jonka minä juon, te vielä juottekin, ja sillä kasteella, jolla minut kastetaan, kastetaan myös teidät." Jeesuksen ylösnousemus sai nimittäin aikaan sen, että opetuslapset saivat uuden elämän, uuden rohkeuden seurata Jeesusta marttyyriuteen asti, todistamaan omalla verellään hänestä. Niinpä apostoli Jaakob kärsi marttyyrikuoleman Herodes Agrippan aikana (Apt 12:2). Hän tosiaan joi sen katkeran kuoleman maljan, jonka Jeesuskin joi.

Mutta entä apostoli Johannes? Perimätiedon mukaan hän sai elää kauan ja kuolla luonnollisen kuoleman. Jossain myöhemmässä perimätiedossa tosin sanotaan, että hän kuoli vainossa samaan aikaan yhdessä Jaakobin kanssa.

Joka tapauksessa voidaan ajatella, että sekä Jaakob että Johannes joivat saman maljan kuin Jeesus ja tulivat kastetuiksi samalla kasteella kuin hän.

Tämä selviää, kun huomataan, että Jeesuksen vertauskuvallisessa puheessa on toinenkin taso.

Hän viittaa kuolemaansa *kasteena*. Tämä on hyvin mielenkiintoista, kun muistetaan, että muualla Uudessa testamentissa kristillisestä kasteesta puhutaan asiana, jossa ihminen *liitetään Kristuksen kuolemaan*.

Tiedättehän, että meidät kaikki Kristukseen Jeesukseen kastetut on kastettu hänen kuolemaansa. Näin meidät kasteessa annettiin kuolemaan ja haudattiin yhdessä hänen kanssaan, jotta mekin alkaisimme elää uutta elämää, niin kuin Kristus Isän kirkkauden

voimalla herätettiin kuolleista. Jos kerran yhtäläinen kuolema on liittänyt meidät yhteen hänen kanssaan, me myös nousemme kuolleista niin kuin hän. (Room 5:3–4)

Jeesukselle ristinkuolema oli Raamatun mukaan ”kaste”. Meille taas kaste on Raamatun mukaan kuolema yhdessä Jeesuksen kanssa ristillä.

Lain vaikutuksesta minä kuolin, mutta kuolin vapaaksi laista elääkseni Jumalalle. Minut on Kristuksen kanssa ristiinnaulittu. Enää en elä minä, vaan Kristus elää minussa. Sen elämän, jota tässä ruumiissani vielä elän, elän uskoen Jumalan Poikaan, joka rakasti minua ja antoi henkensä puolestani. (Gal 1:19–20)

Niinpä myös Johannes tosiaan kastettiin sillä kasteella jolla Jeesuskin. Hänkin tuli kasteen ja uskon kautta osalliseksi Jeesuksen kuolemasta.

Vastaava pätee myös Jeesuksen juomasta ”maljasta”. Hänelle se ”malja” oli veren vuodattaminen ristin kuolemassa. Me kristityt tulemme ehtoollisessa osallisiksi tuosta maljasta, tuosta ristin verestä. Ehtoollisen viinimalja on Jeesuksen mukaan ”uusi liitto minun veressäni, joka vuodatetaan teidän puolestanne syntien anteeksi antamiseksi”.

Eikä tämä yhteys ole pelkästään vertauskuvallista. Kaste on Jumalan silmissä ja hengellisessä mielessä oikeasti yhteyttä Jeesukseen hänen kuolemassaan ja ylösnousemuksessaan. Samoin ehtoollinen.

Jeesuksen seuraaja ei ole hallitsija vaan palvelija

Palataan takaisin Markuksen tekstiin

Mutta kaikesta tästä huolimatta, niin Jeesus sanoi, hän ei voinut luvata Jaakobille ja Johannekselle heidän pyytämäänsä kunniapaikkaa hänen vieressään taivaassa. Lisäksi veljekset saivat kysymyksestään muutakin harmia:

Kun muut kymmenen kuuluivat tästä, he suuttuivat Jaakobille ja Johannekselle. Mutta Jeesus kutsui heidät luokseen ja sanoi: "Te tiedätte, että ne, jotka ovat hallitsijan asemassa, ovat kansojen herroja ja maan mahtavat pitävät kansoja valtansa alla. Niin ei saa olla teidän keskuudessanne. Joka tahtoo teidän joukossanne tulla suureksi, se olkoon toisten palvelija, ja joka tahtoo tulla teidän joukossanne ensimmäiseksi, se olkoon kaikkien orja. Ei Ihmisen Poikakaan tullut palveltavaksi, vaan palvelemaan ja antamaan henkensä lunnaiksi kaikkien puolesta." (Mark 10:42–45)

Jeesus joutui siis jälleen ojentamaan Jaakobia ja Johannesta, noita yli-innokkaita kiihkoilijoita, oman kunnian väärästä etsimisestä. Samasta asiastahan oli ollut puhetta jo aiemmin tuolla samaisella vaelluksella (ks. Mark 9:33–37).

Jaakob ja Johannes olivat yllättävän kovakalloisia. Heille ei millään mennyt jakeluun se, että Jeesuksen seuraajan identiteetti ei voi olla palveltavana ja kunnioitettuna olemista, vaan palvelemista ja nöyryyttä.

Meille he ovat lohduttava, mutta myös varoittava esimerkki: Meidän kaltaisiamme omaa kunniaa etsiviä kovapäitä on Jeesuksen seurassa ollut alusta asti. Olennaista on se, että tällaiset kovapäät

pysyvät hänen seurassaan niin tiiviisti, jotta hän voi aika-ajoin nuhdella meitä ja opastaa oikealle, elämän tielle.